

1942

Cyprián Majerník (1909 – 1945)

Čtyři jezdci, 1942

Právě tento obraz **Čtyři jezdci** Cypriána Majerníka byl jako první koupený do galerijních sbírek v roce 1959. Spolu s dalšími obrazy slovenských mistrů se stal základem sbírky slovenského umění 20. století, kterému se Galerie umění Karlovy Vary věnovala do konce roku 1992, kdy došlo k rozpadu společné republiky.

V malířské tvorbě Cypriána Majerníka se v jejích počátcích setkáváme se scénami ze slovenského života na venkově, v nichž figurovaly krojované postavy. Kolem poloviny 30. let 20. století stále častěji zachycoval motivy klaunů, akrobatů a tanečnic, obecně se zabýval světem cirkusu naplněným zvláštním smutkem. Poznenáhlu, v souvislosti s dobovými historickými událostmi, se do jeho námětů vkrádaly dramatické náměty lidí bez domova – utečenců, vyděděnců, vystěhovalců nebo různých jezdců i opuštěných koní. Vystavený obraz charakterizuje exaltovaný výtvarný jazyk – poznáme ho v neklidném způsobu kladení barev na plátno, v protáhlé stylizaci jezdců, v ostrém rytmu vertikálních a horizontálních linií a také v barevnosti, která se vyznačuje hnědavým, velmi tísnivým koloritem.

Cyprián Majerník patřil ke generaci slovenských umělců, která dostala název Generace 1909, a to podle narození mnohých významných autorů, např. Ester Šimerové-Martinčkové, Jána Mudrocha, Jána Želibského a samotného Cypriána Majerníka – pocházel z Velkých Kostolan u Trnavy. Další jednotící rys této generační vrstvy spočíval v tom, že většina z nich studovala v Praze na Akademii výtvarných umění. On tak učinil v letech 1926 – 1931. Na konci roku odcestoval do Paříže, žil v krušných podmínkách, neboť mu nebylo vyplaceno stipendium, přesto se domů vrátil až v polovině roku 1932. V roce 1934 se u něj projevily první příznaky těžké choroby. Jako mnozí slovenští umělci si udržoval vztah k tradicím své rodné země, přestože měl české prostředí velice rád. V červnu roku 1945 se oženil, ale krátce nato kvůli nemoci v červenci zvolil smrt.

Cyprián Majerník se přátelil s malířem Janem Zrzavým, který na něj vzpomínal jako na ušlechtilého a milého člověka, ve kterém ihned rozpoznal malíře, umělce. „Díky za tu krásu!“ pronesl nad Majerníkovým hrobem.

V roce 1991 prezident Václav Havel udělil Cypriánu Majerníkovi Řád Tomáše G. Masaryka in memoriam za zásluhy o demokracii a lidská práva.